

ВІРА
ВОРСКАО

Очисти
без
Греху

ЛИСТИ БЕЗ АДРЕСИ

Віра Воронина

VIRA VORSKLO

LETTERS WITHOUT ADDRESS

SELECTED POEMS
IN UKRAINIAN LANGUAGE

Toronto

1967

ВІРА ВОРСКЛО

ЛИСТИ БЕЗ АДРЕСИ

ВИБРАНІ ПОЕЗІЇ

diasporiana.org.ua

Торонто

1967

Обкладинка
мистця Миколи Бідняка

Всі права застережені

Copyright

**Друкарня В-ва „Гомін України”
140 Bathurst St., Toronto 2B, Ont.**

Напишу листа я без адреси,
Човником пущу його в струмок.
Срібні крила розстелили плеса
У країну соняшних думок.

Він на твій прибитись мусить острів,
В серці тиху гавань віднайти —
Це моя душа листом у гості
Вирвалася з в'язниці самоти.

Це душа човенцем паперовим
В океаннім долі крутіжі
Шляхом мрій кружляє пурпуровим,
Що в країну зоряну біжить.

Може, лист на твій приб'ється острів,
Може, згине він на лезах хвиль,
І дарма чекатиму я в гості
Вістку, що не прийде нізвідкіль.

**
*

Моя стара любов ізнов воскресла,
Сильніша і палкіша, ніж колись.
Вона твій образ незрівнянний кресле,
І мрії знову птахами знялись.

Хоч знаю я, що ти лише серпанок,
Війнувший вітром, що навіки зник,
Але в душі моїй лишився танок
Бажань і мрій яскраво-золотих.

І хоч до мене ти не прийдеш в гості,
Не зможеш навіть ти мене згадать,
Мої думки, мов журавлі у осінь,
До тебе завжди в теплий край летять.

І будеш ти для мене завжди — казка,
В якій нема початку і кінця,
Але у ній є вірність, ніжність, ласка,
У ній любов збережена уся.

**
*

Тебе я потребую в щасті,
Коли весь світ співа, бренить,
Тоді я радості квітчастя
З тобою прагну розділить.

Для мене ти рідніший в смутку,
Коли умерла радість-птах,
Тоді надію-незабудьку
Шукаю я в твоїх очах.

Без тебе я не можу жити,
Коли мене покине світ,
Коли потрощено, побито
Моїх надій весняний цвіт.

Тоді шукаю я не ласки,
Не усміху і не утіх,
А після болю, сліз, поразки,
Шукаю слів твоїх простих.

Коли зірки цвітуть красою,
З тобою радість я ділю,
Але найбільше потребую
Тебе я в горі і жалю.

**
*

Ти не думай, що я з порцеляни,
Наче лялька, живу для прикрас.
Я болотами йду і полями,
Вітер б'є батогами образ.

Ти не думай, що я чарівниця,
І шампанське вино тільки п'ю.
П'ю я воду звичайну з криниці,
Воду сліз і невдач, і жалю.

Від твоєї моя доля гірша,
І мінлива — її не вгадать.
Ти не думай, що тільки у віршах
Я умію любити і страждать.

**
*

Яке чуже життя іскристе,
Яке чуже життя п'янке!
А наше, мов пожовкле листя,
Здається, зовсім не таке.

Нам не везе на кожному кроці,
Здоров'я сохне, мов вода.
У днів бурхливому потоці
Остання радість пропада.

У інших є життя, як казка,
І сповнення бажань і мрій,
А нас стрічає скрізь поразка,
Снують сніжинки супокій.

Та щастя я секрет відкрию:
Щасливим треба вміти бути,
Ховать нещасть всі веремії,
А щастя іскорку роздуть.

Нехай воно горить багаттям
І родить заздрість навкруги,
А біди всі лежать у хаті,
Щоб не раділи вороги.

**
*

Коли в тебе гарний настрій,
Скрізь тоді на світі щастя:
Дзюркотить воно в струмку,
Плава рибкою в ставку.

У хмариночці-хустиночці,
У тонесенькій стеблиночці,
У полях і у галях,
І у лісній солов'я.

І у поглядах іскристих,
В кожному слові, в кожній пісні,
І в коханій в очах
Серце щастя зустріча.

МАДОННА

Танцюють маки у лямпадці,
І на коліна я стаю,
І по молитви в зорях кладці
Блукаю в тихому раю.

Мадонна йде до мене з рами,
Не усміх щастя їй даю,
А сльози, скарги, болі, рани
І душу втомлену свою.

Даю потрощені їй мрії,
Надії попіл на крилі.
Вона бере, немов лілеї,
Мої зідхання і жалі.

Мадонно, золота жоржино,
Хто інший ще на світі є,
Який бере терпінь крижини,
А замість сонце роздає?

О, люди, люди всі на світі
Зло часто роблять за добро,
Не роздають діл добрих квіти
І даром не дають тепло.

І часто чуємо між нами,
Як руку серце простяга,
І дістає не хліб, а камінь
І загибає у снігах.

О, ти, Мадонно, надлюдина
Від нас страждання всі береш,
Надій і мрій даєш перлини,
І віру соняшну даєш.

**
*

Чому так сумуєш, ти вишенько красна,
Чому ти ллєш сльози, чому ти нещасна?
Чи мало тут сонця, чи мало тут тїні,
Чи, може, сусїди не дуже гостинні?

Ти ж тут прийнялася родюча і пишна,
Навіщо ти мрієш про сад свій колишній?
Троянди тут гарні, там злюща шипшина,
Відкрий свою таїну, відкрий нам причину!

Признайся, вродлива ти, вишенько красна,
Признайся, красуне, чому ти нещасна?
— Ну, як не хилитись в сльозах і у тузі,
Та ж я загубила і рїдних і друзів?

Вїтрець теплокрилий мене не голубить,
На свїті ніхто мене бїльше не любить.
Тому я сумую, тому невесела, —
Далеко спївучі садочки і села.

Пїсень не спївають вродливі дївчата,
Пастух не приходить мене зустрічати.
Не ллються пестливі сопїлочки звуки,
Тому я хилюся і плачу з розпуки.

**
*

Кожна клїтка є в'язниця,
Хоч була б і золота.
Як щаслива буде птиця
Крила є, а не лїта?

Якже серцю без кохання
Марнувати скарби лїт,
Без надїї, сподївання,
Як дивитися на свїт?

Як з нелюбим пить цїлунки?
Краще зараз я умру.
Не даруй мені дарунки,
Подаруй мені труну.

**
*

Блакитна стежка близько,
Ось річка і ось дім.
Знайома ось берізка
В кожусі сніговім...

І зорі, мов лялечки,
Сріблястий кадять дим
На ночі синю кладку,
На в білій хустці дім.

Закриті вікна-очі,
Хатина міцно спить,
А серце крикнуть хоче
Минуле розбудить.

Минуле? Чоловіче!
Пройшло п'ятнадцять літ.
Тут інші вже обличчя,
І зовсім інший світ.

І вікна тут побиті,
Схилилась хата вбік,
Її прикрасив вітер:
Повісив шалем сніг.

Твою берізку милу
Ти не шукай. Дарма!
Її давно спалили,
Зрубавши на дрова.

**
*

Коли співає серце,
Тоді співає світ,
І ранок нам здається
Блискучий самоцвіт.

І день такий привітний,
В усьому нам щастить.
Блакиттю далеч квітне,
Як іскра кожна мить.

Коли приходять вечір,
Тоді співає зоря,
І в серці молодечим
Вогні надій горять.

Коли співає серце,
Тоді співає світ,
Життя тоді здається,
Мов папороті цвіт.

**
*

Ти прекрасний, я не спорю,
Але різна є краса:
В тебе очі — ночі море,
У його — горить роса.

Так, ти сонцем хочеш бути,
Здивувати нас усіх,
Та троянд не буде з рути,
І не може гріти сніг.

Щоб до сонця бути подібним,
Мало тільки мерехтить.
Жару в серці ще потрібно,
Треба вміти щиро грить.

Ти прекрасний, ти — як пава,
Тільки є одна біда:
Я люблю лише ласкавих, —
Ти холодний, як вода.

**
*

Любити краще без надії,
Ніж зовсім в світі не любить,
І кращі є барвисті мрії,
Ніж дійсність, що мертвечо спить.

І я тому про очі марю
Глибокi, ясноголубі,
Хоч знаю я, що їхні чари
Комусь судились — не мені.

Та очі ці — життя прикраса
У буднях сіроनावісних,
І їхня таємничість часом
У серці збуджує пісні.

І хоч тебе я не зустріну,
В мережці радісних надій
Я збережу любов промінну
І збережу веселку мрій.

**
*

О, ні, любови не створити.
Вона не твір є людських рук.
Як мерехтіння самоцвітів,
Вона від сонця й сонця друг.

І я її чарівну постать
Ловлю й лелію іздала.
Боготворю красуню гостю,
Якій не мила є земля.

Вона мені крилом замах, —
І чарівниці не знайти,
Бо на землі квіток немає,
Які б не вмiли відцвісти.

**
*

Ми будемо душею юні,
Своєї долі ковалі.
У нашім серці грають струни —
Пісні із рідної землі.

Шумить Дніпро у наших мріях,
У почуттях — степів снага.
Нас зустрічають Львів і Київ,
Вкраїна руки простяга.

І мова — запашна калина,
Яку мороз не зміг убить,
Співає пісню журавлину
Про солов'їну нам блакить.

У нашім серці далеч видно,
І човенцем пливе село.
Земля нам сонцем світить рідна,
Дає нам силу і тепло.

Ми будемо душею юні,
Своєї долі ковалі.
У нашім серці грають струни
Святої рідної землі.

ВЕСНА

Хтось із криги її визволяє,
Усміх сонця виводить різцем,
І співає вона водограєм
Із блакитним, безхмарним лицем.

Скрізь кольори, кольори, кольори
Розлились у озера й моря.
І спалахують квіти, як зорі,
І кущі, наче ватра, горять.

І струмки воркотять голубами,
Птахи гнізда із променів в'ють;
І посіви розлито ланами, —
Із землі сили травами б'ють.

Ось любов пробудилась у квітах
Коси — мрії вона розпліта.
І сум утікає, як вітер,
І, як сніг, розтає самота.

Весно, весно, зима твоя мати,
Але ти повна сил, молода.
Ти криниця чудес пребагата:
В тебе сонце, земля і вода.

Ти вдихаєш життя у рослини,
Ти надію вдихаєш в людей,
В тебе зерна — чарівні перлини,
В тебе радість — дзвінкий соловей.

Я люблю, коли все оживає,
Водограями грають сади.
Значить, смерти на світі немає:
Є спочинок для сонця й води.

**

Люблю, як світло люблять квіти,
Як мати любить немовля.
Люблю за те, що ти привітна,
За те, що ти моя земля.
Люблю гаїв пахучі трави
І спів дозрілих колосків.
Люблю слова твої ласкаві,
Які сплітаються в казки.
Люблю стежки твої, дороги,
Які прямують до мети,
Степи родючі і розлогі
Люблю, бо серцю рідна ти.
Люблю тебе, коли дівчата
Ідуть зі співом з буряків.
Люблю я скрізь тебе стрічати
Новою в заграві років.
Люблю тебе, як люблять тільки
В життя один — єдиний раз,
Твої волошки і васильки,
Хатину, стежку, перелаз.
Люблю, як сонце люблять квіти,
Як мати любить немовля.
Люблю, бо ти одна на світі
Моя розспівана земля.

**

Тут інакше розмовляють зорі,
Тут інакше стелеться трава,
Тут інакше радощі і горе,
І інакше пташечка співа.
І струмок журчить тут по-чужому,
І не знає стежка рідних слів,
І тому я затужив за домом,
Захотів почути рідний спів.
На землі є сила невідома,
Зветься сила та: свята любов,
І вона мене додому кличе
І дурманить, і хвилює кров.

**
*

Мово ти моя співуча,
Ти хмельніш вина,
Мова солов'їв жагуча —
Не гарніш вона.

У тобі хлюпоче жито
Морем без кінця,
У тобі дзвенять копита,
Запах чебреця.

І грізніша ти від бурі,
Як ведеш у бій.
Мово-пісне, дзвін бандури,
Голос дорогий!

І коли кипить робота,
Капа піт з лиця,
Лине пісня — вітру дотик,
Освіжить серця.

І коли спадає тиша
На стежок разки,
Мама спів маля колише,
Тче із слів казки.

Мово-пісне, чарівнице,
Ніжна, як весна,
Це твої щебечуть птиці
У моїх піснях.

Слів таких не знаю пишних,
Ніжних, як твої,
Де духмяно пахнуть вишні
В дзвонах солов'їв.

Ти думок колишеш дзвони,
Мрії заметіль,
Це твої м'які долоні
Мій здіймають біль.

**
*

Коли ми в дальню йшли дорогу,
Ми щастя мріяли знайти,
Знайшли ми смуток і тривогу,
Чужину на своїй путі.

А наше щастя мріє в житі,
У співі стиглих колосків,
Де найгарніше все на світі:
Пісні і мова, і казки.

І де хатки такі привітні,
Як білі лебеді в садах,
І де так п'ярко пахнуть квіти, —
Цвіте веселкою вода.

Виходить мати за ворота
Там сина здалеку стрічать,
І ніжність, наче сонця дотик,
Цвіте в замріяних очах.

Там доля має голос рідний,
Надія кличе в далину.
А щастя голосочок срібний
Завжди відлунює: „Прийду!”

Хоча б ми обійшли півсвіту,
Ми б не знайшли таких гаїв,
Де так барвисто квітне літо
І так щебечуть солов'ї.

БАШТАН

Степ тече весь золотом,
Сонце лле і лле.
Гай — зозулька молотом
Нам літа кує.

Поле, мов плахтиночка,
Рясно кавуни.
В небі ні хмариночки, —
Скаржаться лани.

Соняшник під ношею
Похилив свій стан.
Дід в сорочці зношеній
Стереже баштан.

З сонцем дід порадився, —
На обід пора,
А із гаю крадеться
Красти дівтора.

Дід ціпком помахує,
Наче злий Перун.
Діти мчать птахами
І несуть кавун...

Мріє дід, не сердиться,
Вкрадено — амінь!
Шкода, юнь не вернеться
Красти в полі динь.

Наче вчора хлопчиком
На баштан він біг.
Он, отам, за стовпчиком
Він ховавсь за стіг.

Там, он, за пшеницею
Пас колись коня.
Думка діда птицею
Юність доганя.

Мріє дід, не сердиться,
Шкандиба в курінь.
Шкода, юнь не вернеться
Красти в полі динь.

**
*

Де, скажіть, є кращий край на світі,
Ніж родючий, мій співучий край?
Там лани в зеленім оксамиті
Шепотіли болісно: Прощай!

Там село журилося в задумі,
А над ним ридали журавлі...
Напилося радості і суму
Серце там із рідної землі.

Чар пісень вогнем по жилах бродить
І село забути не дає.
Навіть маки з соняшних городів
Впали в серце зранене моє.

Навіть тин похилий біля двору.
Навіть стежка, що біжить вужем,
Все питають чи вернуся скоро,
Чи навіки розлучились вже.

Не забула. Як живій забути
Дім в руїнах, вирубаний сад?
Крізь недолю й хуртовину люту
Я садок прийду садить назад.

**
*

Ти п'єш вино із золотого жбана,
В твоїх думках тече гіркий полин.
Вино прогіркло від твого страждання:
Твоїх турбот, твоїх сумних видінь.

Я не вино п'ю, а джерельну воду,
І не із чаші, а з своїх долонь.
Вона мені приносить насолоду
І гасить спраги соняшний вогонь.

І ця вода твого вина хмельніша,
Вона солодка від моїх думок,
У ній мій спокій і прозора тиша,
І мрій мигтить розгойданий ставок.

Не заздрю я, що ти живеш в палаці
І з золота у тебе кожна річ.
У мене день співа блакитним щастям,
І світиться зеленим щастям ніч.

КАРТИНА ПІКАССО

Здається, що в скрипці співають струни
А справді співає її душа.
Обличчя людини здається юним,
Та юність найбільшу лиш серце вміща.

Обличчя людини — це тільки омана,
Бо справжнє обличчя людини в душі,
І ллються із неї подій океани,
Симфонія діла із неї звучить.

Здається, що в скрипці співають струни,
А справді співає вітер у ній.
Обличчя людини не гарне, не юне,
Та юности грає у серці прибіій.

**
*

Не знаю я: в яку країну
Від тебе можу утекти.
Мене ти можеш за хвилину
І без адреси віднайти.

Я відпливу на дальній острів,
Де хвиля зорі вишива,
Але твоя чарівна постать
До мене в гості приплива.

Бо мріям завжди шлях відкритий:
Не треба жадних тут адрес.
Твій образ, наче промінь світла,
Злетить з глибоких синіх плес.

Як музика рида і плаче,
Здається, що тебе нема.
Та це лиш мить! І раптом бачу
Тебе в мелодії знова.

Напевно мрії скрізь витають,
Напевно мрії завжди є,
Тому завжди і скрізь стрічаю
Обличчя всміхнене твоє.

**
*

Це не риба — просто щастя,
Щастя, що в руках тече.
О, яке зрадливе часто:
Блисне, плюскне і втече.

А, бува, воно на нитці
Ось трепоче у руці,
І смішні маленькій квітці
Всі захоплення оці.

Враз зірвалось — і в озерце,
І сховалося на дні,
Щоб водити знову серце,
Наче поплав, по воді.

**
*

Я часто стрічала у місті
Сліпих і безногих калік.
І дощик, і висохше листя
Сумний вишивали хідник.

Я кидала в кухлик монету,
І радість у серці цвіла,
Що я на мізерній плянеті
Творю надзвичайні діла.

А потім я ревно молюся
І вірю в святі письмена,
О, ні, я вмирать не боюся:
Мене не страшить сатана.

Але коли в мить цю рахую
Свої надзвичайні діла,
Я з себе безмірно кепкую:
Яка в мене віра мала!

Хочби всі я вивчила притчі
І кидала біднім гроші,
Не вгледжу я Бога обличчя,
Бо треба любови в душі.

Потрібно найменшому брату
Всю душу і серце віддати,
Й нічого взамін не бажати, —
Це буде свята благодать.

**
*

Як ти українець, то де б ти не був:
В Тайзі, чи Зеленому Клині,
Носи у думках і степи, і вербу,
І клекіт Дніпра темносиній.

І де б ти не був: у Канадських лісах,
Чи десь у блакитних Карпатах,
Ти муσιш надій блискавиці кресать
І мрію носити крилату.

Як ти українець в чужому краю
І міряєш верстви безкраї,
То знай, що за землю найкращу твою,
Яснішої зірки немає.

Як будеш рубать на чужині граніт,
Забудеш людей ти і Бога,
То хай же Шевченка палкий заповіт
Покаже до сонця дорогу.

Як ти українець, то де б ти не був,
В яких би не плавав широтах,
Ти мусиш забуть споконвічну журбу
І мусиш навчитись боротись.

Гей, гей, українче в Канадських лісах,
В Карпатах, Зеленому Клині,
Ти мусиш творити в житті чудеса, —
Служити своїй Україні.

**
*

Відспівало літо пісню солов'їну,
Відспівала осінь пісню золоту.
І летять сніжинки, наче ті пір'їнки
Тчуть сріблястий спокій, втому-самоту.

Загубилась далеч у сріблястих скрипках,
Плач, важке ридання, музика і сміх...
Шаль ляга димчастий на застиглих липах,
Хтось зачарувати все на світі зміг.

Всі стежки в завії, цілий світ в заметах,
І як пісня серця, в'ється звись димок.
І питає вітер: — „Весно, весно, де ти?“
І мороз малює квіти із думок...

Кожна постать-привид у снігу серпанках,
Мов снігурка, прийде у сніжинках гість.
І летять сніжинки у веселім танку
І кладуть чарівну на усьому блисть.

**
*

Годинник є химерний птах,
Який співає: Тік і так, —
Який клює хвилин зерно,
З них випива добро і зло.

Якби цю птицю хижу вбить
І час тендітний зупинить.
Тоді б і юність не втекла,
Тоді б і старість не прийшла.

А птах зненацька вмер цей сам,
Але не стались чудеса:
Бо сонце-золотавий птах
Клювать хвилини сів на шлях.

**
*

Вітре, ти мені заграй
Пісеньку веселую
Про Дніпровий рідний край,
Про цвітінь над селами.

Солов'єм защебечи,
Тьохкай переливами,
Нагадай про ті часи,
Що були щасливими.

Нагадай про радість стріч
І про юні заграву,
Коли нас розлуки ніч
Не вкривала хмарами.

Ти заграй мені, заграй,
Пісеньку преніжную.
Нагадай узимку край —
Всю красу засніжену.

Нагадай, що пропливло,
Що, мов сон, минулося.
Нагадай мое село
І знайомі вулиці. . .

Розкажи чого нема,
Що лиш сниться-мріється.
Хай в душі моїй зима
Співами розвіється.

Ти заграй мені, заграй
Пісеньку веселую.
Нагадай про рідний край
І цвітінь над селами.

Солов'єм защебечі,
Тьохкай переливами.
Нагадай про ті часи,
Що були щасливими.

**
*

Обважніли крила — пада білий пух.
Той, кого любила, більш мені не друг.
І стоять в заметах мрій моїх сади.
Обриси й силвети гаснуть назавжди.

Спокій, сніг глибокий і сніжинок рій.
Де ж ти, мій коханий, де ж ти, дорогий?
Тут стежки в суцвітті, та не пелюстки.
Там, де ти, там квіти, там, де ти — казки.

Вігер лиш веселий грає на дуду,
Мрії снігом стеле і співа: „Прийду!”
Прийде, я це знаю. З кришталевих лоз
Спалахне розмаєм на шибках мороз.

А сніжинки білі занесуть путі,
І тебе ніколи більше не знайти.
А стежки у мріях завжди без снігів,
І тебе я стріну в мріях, дорогий.

Хай сніги заносять горе, біль і зло,
І душа ясніє вірою, теплом.
Хай сніги завіють образ-лиходій,
І малюють мрії ніжний образ твій.

**
*

Коли мрії розвіються листям
І стаю я самотньою знов,
Тоді сяє вогнями барвисто
Моя перша і вірна любов.

І міняються люди і роки,
І міняється річно земля,
А твій образ чудесний ні трохи
Не змінився, ані не злиняв.

Ти ніколи не будеш старіти,
Ти став скарбом для мене уже,
Сяєш в мріях моїх самоцвітом,
Тебе перша любов береже.

**
*

Ми щастя малюем весняно,
Кохання малюем з троянд,
Воно, може, горем нагряне,
Як ворог — сніжний гураган.

Надії порве і понище,
І мрії розвіє усі,
Залишить в душі пустирище
І туги німі голоси.

А серце — розспівана птиця
Веселку із мрії пряде,
І щастя ясне йому сниться
Й кохання палке, молоде.

Малюем ми щастя, як пісню,
Кохання малюем з прикрас.
Вони не подібні на дійсність,
А тільки подібні на нас.

**
*

Перший сніг і перший іній
Ось повис на гілці синій.
Птах, немов троянда з пісні,
Гонить смутку хмари бистрі.

А мороз з алмазу-фарби
Намалює казку гарну,
А сніжинки срібним блиском
Тчуть з мережив занавіску.

Все так чисто, біло, ново.
Блискавиться думка й слово.
Ах, сніжинки — мрії іскри!
Це троянда кров'ю бризка.

**
*

Зима все зачаровує,
Цілує, розмальовує
Із райдуг сріблом-фарбою
Іскристою, прегарною.

Торкнеться саду-кременя
І зачарує в лебедя,
Цілунками забризкає,
Застелить занавіскою.

А на гіллячці-стежечці
Навішає сережечки:
Мерзулічки із райдуги —
Нехай весну нагадує.

Чарівна в неї палиця:
Торкне — і сум розплавиться.
На рани чорну шелену
Снігів умить настелено.

Як глянеш в шибку — озеро,
То спалахне морозами —
Засяє і засвітиться
З веселки квітів китиця.

А як торкнеться каменя,
То спалахне він полум'ям,
Іскриться і виблискує,
Немов промінням, бризкає.

СКЕЛЯ

Орлам і хмарам ти причал
І сонцю золотому,
І накриває ночі шаль
Твою вдовину втому.

І обірвався стежки дріт, —
Їй гордість не під силу,
І хоч який великий світ, —
Маленькі має крила.

Я гляну у дзеркальність **хвиль:**
Там самоти глибини...
Закам'янів пекучий біль
І крик німий людини.

Завіщо Бог так покарав,
Дав лиш докори слухать,
Але тому він крил не дав,
Ні серця, ані вуха..

І хай ридає океан,
Тобі цілує ноги,
Ти, як невблаганий титан,
Не слухаєш нікого.

Якби ти знала чар казок
Веселих трав і квітів,
Ти б захотіла у пісок
Всю гордість перелити.

Але тобі незнаний діл
І простір розпростертий,
Тому тримай свій гордий біль
Як знак живої смерти.

**

Колючки троянда має кожна,
Колючки кохання має теж,
І тому в душі бува тривожно,
І бувають заграви пожеж.

Колючки троянду тільки красять —
У красі захований є біль.
І від сліз стає солодшим щастя.
У стражданні є пекучий хміль.

Щастя все на світі є дряпіжне:
Як троянду візьмеш — бризне кров,
І кохання є дряпіжним ніжне,
І дряпіжна є палка любов.

Як зірвати хочеш ти троянду
Приготуйся до кривавих ран,
Як кохання хочеш діаманти,
То чекай печалі і страждань.

Колючки троянда має кожна,
У коханні колючок є тьма,
І тому без сліз любить не можна,
Щастя в світі без страждань нема.

**

Хай живе вже краще мрія,
Коли дійсности нема.
Хай співа, сміється, гріє
Мрія щастя чарівна.

Хай дає у буднях силу,
Потішає, обіця.
„Будем, будем ми щасливі”, —
Повторяє без кінця.

**
*

Полюблю зелене море,
Капітана, кораблі. .
Привезе дарунків гори
Він з заморської землі.

Що за стан, що за відвага!
Загартоване лице.
У душі кипить наснага,
Я люблю його за це.

Як же славу не любити,
Як же гроші не любить?
Щастя він з цілого світу
Може в серце перелить.

Та зустріла я не море,
Не веселі кораблі,
А глибоке чорне горе, —
Ранами горять жалі.

І мені нема дарунків,
Ані грошей, ні прикрас,
Та готова я цілунком
Лікувати біль образ.

Я люблю не стан чудовий,
Не відвагу й бариші,
А люблю за щире слово,
За красу в твоїй душі.

Мрій люблю зелене море,
Віри срібні кораблі,
Слів люблю пахучі зорі,
Сльози, горе і жалі.

**

Любов могутню має силу,
Вона п'янкий вогонь екстаз,
Вона — душі могутні крила
І до шпилів підносить нас.

Вона у творчості — надхнення,
Мета і подвиг у борні.
У час поразок і падіння
Любов — надій палкі вогні.

Любов — це витривалість в бурю, —
Дає незломність свіжих сил,
І, як маяк в життєвім морі,
Що добрий янгол засвітив.

Вона не дасть в борні упасти,
До сонця серце підійма,
Приходить в мріях дуже часто
Прекрасна, ніжна і ясна.

Любов дає народу силу
Іти до кращої мети.
Вона — могутні духу крила, —
Шляхи у далеч золоті.

**

Даремно уяву чиюсь полонить,
Коли хтось уяви не має.
Даремно страждати, даремно любити,
Коли хтось любови не знає.

Глухий не почує пісень слов'я,
Сліпий не побачить проміння,
Даремна, даремна любов вся твоя
Для серця без іскри горіння.

Шукати любови у серці дарма,
Даремно шукать самоцвітів:
У серці одному є вічна зима,
А в іншому — вічне є літо.

**
*

Дороги до щастя тернисті,
Дороги до щастя важкі,
І мрії і пляни — це пісня,
Бажання — це тільки казки.

І тут не допоможе посвята,
Ні мудрість глибоких наук,
Бо доля грізніша є ката, —
Не випустить жертви із рук.

Байдужі їй всякі дипломи,
Байдужа величність душі.
Вона наймудрішого зломить,
Бо сльози — її бариші.

О, скільки уклала я праці
Й здоров'я на вітгарі знань,
Та доля судила нещастя
І пекло нелюдських страждань.

О, доле, чому не ласкава,
Чом пляни ламаєш, як хмиз?
Щоб жити було нам цікаво,
Бо щастя є в крапельках сліз.

**
*

Щастя — зірка на воді,
Ти впіймай її тоді.
Тільки хмари чорна сіть
Може зірку уловить.

Щастя — іскра серед віт,
Що іскриться і мигтить,
А приглянься — цей блищок
Є звичайний світлячок.

І моя любов здаля
Мерехтіла, мов зоря,
Підійшла — і щез весь хміль.
Боже! В'ється сірий міль.

**
*

Ти мені дав подарунок,
Не зідхання, не цілунок,
І не усміх променистий,
І не погляд швидко-бистрий.

Він не згубиться в дорогах —
Він чекання, він тривога.
Твій дарунок — жаль, розпука,
В серці вибита розлука.

Твій дарунок — спомин вічний:
Риси різьблені обличчя,
Юности безсмертна квітка,
Ти її мережку виткав.

Вплив узори кольорові:
Чорні-чорні, рівні брови,
Сірі-сірі, мудрі очі
У душі лишив дівочій.

Твій дарунок дуже часто
Час нагадує квітчастий,
Він окрасив кожну хвильку,
Днів прозористі васильки.

**
*

В воду місяця дивлюся:
Образ твій в нім пізнаю.
Я цих зустрічей боюся,
А зустріну — радість п'ю.

Я забудь тебе клялася,
Вирвати навіки з мрій,
Але ти, моє нещастя,
Все живеш в душі моїй.

Я боюсь з тобою стрічі,
А не бачу — сльози ллю.
Скрізь мигтить твоє обличчя,
Ненавиджу і люблю.

**
*

Кажуть, є на світі чари —
Можна всіх причарувать,
Але де узять відвару,
Щоб кохання відігнать?

Не з'являлися щоб очі,
Ще й без тіла навісні,
Не літали щоб щоночі
Голубами уві сні.

Щоб душа згубила пута,
І із серця виливсь біль,
Щоби міг навік забути
Я очей проклятий хміль.

Де ростуть чарівні зела,
Що цілющий мають сік,
Як вогонь очей веселих
Є найкращий серцю лік?

**
*

Гайок, немов зелене стадо,
П'є сонця молоко.
Тополя вийшла за ограду
І веселить село.

А млин, як дід, маха руками,
З собою розмовля,
Немов малечу з кавунами
З баштану проганя.

Куриться курява, іскриться,
І гавкіт — звукограй,
І зазива дівоча пісня
Весела щастя в гай.

**
*

Не страшно вмирать за свободу
Без сліз, нарікань, каяття,
Бо мусить хтось жити для народу,
Його захищати життя.

Ніж гнити живому в кайданах,
Поволі у муках вмирать,
То краще засяють вулканом, —
На весвіту струнах заграють.

Ніж бути рабом без'язиким,
Безславним довічним тяглом,
Буть краще героєм великим, —
Іти у віки напролом.

Ніж бути весь вік свій нещасним,
І гнить у в'язницях роки,
То краще засяють і згаснуть,
І слави залишить вінки.

Залишить легенду прекрасну,
Відвагу незламну свою,
Яка приведе всіх до щастя,
І волі засвітить зорю.

Не страшно вмирать за свободу,
І вирвати серце з грудей,
Бо мусить хтось жити для народу
І бути його Прометей.

**
*

Від сьогодні, від сьогодні
Прожену із мрії любов.
Ні гарячі, ні холодні
Не підпалять очі кров.

Наобридла гра нечесна,
Де я завжди програю.
Хай заходять краще весни
В душу радісну мою.

До побачення, розлуко,
Ти мені набридла теж.
Наобридла біль і мука,
Більш мене не підведеш.

І тебе, проклято зрадо,
Наобридло вже гостить,
Пити хміль гіркий досади
І писать дарма листи.

Ти, любове, не заманюй,
Не оп'янюй почуття.
Можна вчадить від кохання
І проспати все життя.

Мушу я не пий отруту,
Власне серце не карать.
Тугу мушу я забути, —
Розучитися страждать.

**
*

У кожній казці є кінець,
І соловейко замовка.
Від сонця умира чебрець,
І в морі губиться ріка.

Так і палка любов моя
Теж погасає, мов зоря,
І в'яне квітка почуття,
Лишивши стежку для життя.

**

Ви варвари, — сказав нам гордий вікінг, —
Америку не відкривали ви.
Ви сіяти зерно й отари пасти звикли,
На вас лежить страшне тавро — раби.
Раби, повній орди і Чингіс-Хана,
В кайданах весла рухали галер.
Ви кріпаки, які служили пану,
Ви — чий кістки укрили весь Сибір.
Де ренесанс ваш, де є ваш Овідій
Де Лютер ваш, що просвітив весь край?
Який ваш край обідраний і бідний,
Ви — варвари, і ваш є рабський край.
Що ж що раби? Наш дух не зна покори,
Нас винищить доценту не змогли,
Ми все перенесли: наругу, війни, горе,
Хоч ми раби, та ми перемогли.
Ще не усі Америки відкриті,
Ще не один з землі ізникне Рим.
Раби стають володарями світу,
А вікінги зникають, наче дим.

**

О, якби ми вродились остров'яни,
Напевно ми були б всі рибаки,
І ми б снували задуми і пляни,
Як покорять чужі материки.
Бо океан предивні має чари:
Торгівлі вчить, хоробрости й краси
І кидає у бурі, і у хмари,
І здобувати вчить, а не просить.
А нам судилась доля сухопуття:
Земля розлита медом навкруги,
Тому думки і мрії в нас прикуті
До сонця, до дощу і до плугів.
Хай океан дзвенить у наших мріях
Гартує наші думи і серця,
Нове життя ми відкриває зумієм,
Бо відкривати можна без кінця.

**

Навіщо турбуюсь про гроші,
Навіщо турбуюсь про дім?
Смерть думи мої розпорошить,
Розвіє турботи, як дим.

О, скільки лишилося жити:
Чи тиждень, чи місяць, чи рік?
Розвіється все, наче вітер,
Який же дурний чоловік!

Усе йому мало і мало,
Усе б він на світі закріб, —
Залишить майно на поталу
Та візьме з собою лиш гріб.

Навіщо турбуюсь так часто
Про гроші дурні кожен раз,
Та ж спокій найбільше є щастя,
Життя — це ж є щастя для нас.

**

Як мусить бути — знає Бог,
Чи золоте чи срібне.
Якщо Він щось нам не дає,
Те, значить, непотрібне.

І кожен дар, і кожен скарб:
Любов, знайомство, стріча,
Зникають, як юрба примар, —
В житті ніщо не вічне.

Як добре, що зникає жаль,,
Як лід, розпука тане,
Легить у безвість крук-печаль,
Цвіте з надій кохання.

Дає усе Бог пів-на-пів:
Добра і зла, і горя,
Щоб вічно вир життя кипів,
Думки лились бадьорі.

**
*

Млин, неначе серце б'ється.
Борошно тече, як кров,
І життя у ньому ллеться
В села в китицях дібров.

В тій крові, як крейда білій,
Усмішки малят цвітуть
І надій барвистий килим,
І в життя узорна путь.

Млин, як серце, дуже скромний:
Без претенсій сірий птах
Кров життя жене невтомно
По усіх, усіх містах.

І його незримі іскри:
Танці, образи, пісні.
Силу він дає вогнисту,
Щоб творити чуда всі.

Бог напевно серце світу.
Він жене життя, як кров,
І думок троянди світить,
І засвічує любов.

**
*

Земля і сонце у подружжі
Не тратять час для зрад і мрій, —
Дають нащадків світу дужих
В великій єдності своїй.

Якби і ми могли в орбіту
Вмістити повинь мрій і сил,
Тоді б зробили ми для світу
Багато добрих, чесних діл.

**
*

Океан, немов колиска,
В ній блакитний спить алмаз.
І летять блакитні бризки,
Перли-хвиль летять на нас.

А чайки виводять знаки,
Що не можна відгадать,
В хвилях рибки-забіяки
Сяють, світяться, блищать.

А людина — цар природи,
П'є, мов п'янь, пахучий бриз,
Кораблем мандрує гордо,
Їй шляхи відкриті скрізь.

Океан проснувся з сплячки:
Заридав, загув, завив.
Почалась пекельна качка, —
Хвиль змійться чорний гнів.

Корабель мета, як тріску,
Диха смерть з усіх усюд,
Болем блискавиця блиска,
І принишк нещасний люд.

Цар природи? Щось не схоже.
Він тремтить, як в осінь лист
І шепоче: Боже, Боже,
Нас спаси і заступись!

Океану б'ють акорди:
„Я награвсь досхочу,
І тебе, людино горда,
Я молитися навчу!”

**
*

У мріях прекрасна є завжди Україна:
Без болю, без сліз, без пожеж.
А в дійсності навіть гостинна чужина
Прекрасна і щедра є теж.

Україна дала нам життя і лишила
На голод, на смерть і на жах.
Чужина нам браму гостинно відкрила
В своїх світозорих світах..

Аніж лежати кістьми — сизим маком
У рідній холодній землі,
То краще сміятись, тужити і плакати
На сонця веселим крилі.

Україна лиш в мріях весела, прекрасна,
Хоч серцю вона дорога,
Та скільки в ній горя, біди і нещастя
І скільки конає в снігах?

Чужина — загадка, не рідная мати, —
В нас в серці шумує Дніпро.
Та як не любити того й не кохати,
Хто робить нам тільки добро?

**
*

Твої очі, як море, зелені,
Як весінній розспіваний шум.
Вони грають у серці у мене
Морем мрій, морем снів, морем дум.

І коли я дивлюся на трави,
І коли я дивлюсь на гаї,
Бачу погляд твій теплий, ласкавий,
Бачу очі зелені твої.

І коли я дивлюся на небо
І бачу зелену зорю,
Я мрію, коханий, про тебе,
Я мрію про долю свою.

О, цей колір, зелений цей колір,
Колір моря, весни і надій,
Твої очі несуть мені море,
Море щастя, любови і мрій.

**
*

Не хвалися, дівчино, красою.
Не даруй, мов милостиню, сміх.
Квітка краща, квітчана росюю,
І привітно дивиться на всіх.

Не хвалися голосом-дзвіночком,
Що збудив коханого зі сну,
Бо ще краще воркотить струмочок,
Що співає пісню про весну.

Не хвалися, що в багатих шатах,
І горить на грудях самоцвіт.
Сонце краще вміє завітчати
У веселку урожаю світ.

Не хвалися, що русяві коси,
І горить в них золото і мідь.
Золотіше червоніє осінь,
Золотіше сонечко горить.

**
*

Коли щастя сиплеться, мов з рогу,
Благодатний Бог дає дари,
Кажуть люди, що немає Бога, —
Щастя все створили тільки ми.

Коли градом падають невдачі,
Йдуть нещастя, горе і біда,
То людина зразу Бога бачить
І до ніг в молитві припада.

Часом ми обмежені й простором, —
Не спасе від смерти каяття.
І смішна вся гордість-непокора
Перед тим, хто творить все життя.

Зір і слух слабі, недосконалі,
Як же розум може іншим бути?
Розумом ми досягаєм мало, — ,
Віра може більше досягнуть.

Хоч людина створює машини
І на мило видвигне місток,
Та створить не може комашини,
Чи малий на квіточці листок.

Коли щастя сиплеться, мов з рогу,
І нема хвороби і журби,
Мусимо найбільш молитись Богу
За прещедрі, радісні дари.

**
*

Нехай кохання наше буде таїна,
Ніхто, ніхто про нього хай не зна.
Усі слова на світі зовсім зайві,
Коли душа сміється і співа.

Коли тебе лихі обмовлять люди,
Мене осудять заздрісні і злі,
Тоді любов нас захищати буде,
І будем ми щасливі на землі.

Любов так легко загубить і знищить,
Але так важко є її знайти,
Тому її потрібно найпильніше,
Немов велику таїну, берегти.

Нехай ніхто не зна про наше щастя,
Нехай ніхто не заздрить нам в журбі,
Нехай цвіте любов ясна, квітчаста
Вогнями мрій лише тобі й мені.

**
*

Чи не чудо, чи не диво,
Де була сира земля,
Встала квітка несмілива
З вітром, сонцем розмовля.

Де лежала крига-камінь,
З стебельця в усій красі
Розпустилась квітка-племінь
Блиски сонця п'є усі.

Чи не чудо, чи не диво:
Бризнув сік з усіх гілок,
Квітів — море, ягід — злива,
Джерело чудес — садок.

Чи не диво: з блискавиці,
Із землі та із води
Золоті ростуть суниці
І білесенькі гриби.

**
*

Маленький жолудь батьком є лісів,
З могутности, зі скарбів і краси.
У іскрі повинь схована пожеж,
У думці музика майбутніх міст і веж.

Єдиним словом можна знищить, вбить,
Єдиним словом можна воскресить.
Ми сієм чорне й біле слів зерно:
Із нього родить і добро, і зло.

І кожна річ на світі, хоч мала,
Століття величчю своєю подола:
Є досвід в ній минулих поколінь,
Майбутня досконалість теж у ній.

Людина — жолудь в борозні років,
І виростуть відважні юнаки,
Щоб наші мрії, нашу кров і піт
Перетопити в музику-граніт.

**
*

Степ, як плахта, весь розшитий,
Річка — наче поясок,
І шепоче ніжно жито
Дивних тисячу казок.

І про мене, і про тебе,
Про майбутні славні дні.
Розсипає щедро небо
Зір заросяні вогні.

Як духмяно пахне простір!
Квіти всі злились в вино,
І ось сон пливе у гості,
Наче в гавань, у вікно.

Серце, хоч пелюстка ніжна,
Може умістити світ.
Не здолає світ безмежний
Серце — краплю умістить.

**
*

У кісточці життя дримає парость,
І відкриває плід руками старість,
Щоб випустить невірника на світ,
Не бачений ніким ще первоцвіт.

Так досвід нашу роздяга свідомість,
І яскравішає крізь тонкість болю совість,
Щоб ми могли відчути і збагнуть
Свою нову, не бачену ще суть.

Так серця розкривається горіх,
І обсипається зневіри чорний гріх,
А зернятко надією яріє,
З якого виростають сили й мрії.

**
*

Наші хиби — це для інших люстро,
У якому всі стають гарніші,
І тому із наших хиб сміються,
Крадуть нашу славу, спокій, тищу.

Кожен в світі хоче бути помітним,
Наша постать, наче сонце, тьмарить,
І тоді лиш інша постать світить,
Коли наше світло вкриють хмари.

Не допоможе тут ніяка совість,
Бо лише себе ми хочем бачить,
І тому ми дивимось на когось,
Щоб, як в люстрі, бачить власну вдачу.

**

Не розлучить розлуки нас море,
Не розлучить нас море біди,
Не розлучить ніяке нас горе, —
Ти зі мною у мріях завжди.

Коли сонця не видно нізвідки
І, як скрипка, ридають сніги,
Ти цвітеш в моїх мріях, як квітка,
Розсипаєш вогні навкруги.

Коли морем вирують нещастя,
Корабель мій згубив паруса,
Ти мій якір, пелюсточка щастя,
Ти — надія, що в горі спаса.

Не розлучать нас жадні простори,
Не розлучить років буревій,
Ти зі мною завжди, моя зоре,
Ти зі мною завжди серед мрій.

**

Я стріч боюсь, бо в них живе розлука,
Я стріч боюсь, бо в них живе любов,
А де любов, там зрада чорним круком
Чекає з серця пити свіжу кров.

І я також боюсь краси палкої,
Боюсь я тьмяних і палких очей,
Бо де краса — немає там спокою
І там немає зоряних ночей.

Я стріч боюсь, в них можна заблудитись,
Немов вночі в провулочках чужих.
Нащо неспокій і нащо журитись,
Коли у серці музика і сміх?

**

Їх не спинає навіть ніч похмура,
Вони наживку ставлять на гачок.
Вони обвітрені, засмагли і безжурні,
Неначе долю, зорять поплавок.

І кожна мить тут входить у рахубу,
І на сторожі кожен нерв і м'яз,
І кожна здобич і найменша згуба
Влива у серце хміль-вогонь екстаз.

Якби і ми уміли мудро жити
І зорити мету, як поплавок,
О, скільки б встигли ми в житті зробити,
О, скільки б ми уникли помилок.

Ми загубились у життя дрібницях,
Поглянеш — і загублені роки.
Час від часу вдається подивитись,
Як мудро нижуть миті рибаки.

**

Хати жовтостріхі білими грибами
Виглядають сонно з кошиків гаїв.
Срібним метеором день впав за горбами
Дощ цілунків сіє пісня солов'їв.

Синій вечір кадить місяця лямпадка,
Розбрелися зорі по усіх стежках:
Сяють в косах вишні, капають на кладку,
Розливають роси в стомлених житах.

Юний голос в небо злинув, як пташина,
Стелить шлях далеко, аж у самий рай.
Не уста співають, а п'янкі жоржини,
Їх цілує вечір — синій водограй.

„О хмаринка люба, лебідь білошій,
Де коханий дівся, чи упав в бою?
Рушники три роки вишиваю-шию
Виглядаю кличу доленьку свою.”

**

У своїй душі — криниці
Човник щастя я ловлю.
В нім тасмну чарівницю
Долю сховано мою.

Та ніяк не візьмеш в руки —
Човник-щастя є слизький:
Вдарить, плюскне, наче щука, —
І лишаються казки.

То він вирне, то порине
І дратує, і манить.
Намагаюсь щохвилини
Хитрий човник уловить.

Де таку узяти вудку
Щоби щастя уловить,
То тоді б прийшлося в смутку
Цілий вік страждать і жить.

Краще хай сміється в очі:
Манить, дражнить, обіця,
І казки в піснях шепоче
Без початку і кінця.

**

Не засипати серця зірками,
Бо на небі є мало зірок,
Не засипати серце квітками,
Бо на світі є мало квіток,

І якби навіть сонце упало,
Ввесь світ повен скарбів, речей,
То воно б ненаситне волало:
Я щастя бажаю іще.

І не вистарчить сонця і трунків,
І не вистарчить неба блакить,
Та смерть лиш одним поцілунком
Може серце усім наситить.

**

Люби в житті щось більше, ніж себе,
Щоб для жалів в душі не стало місця,
І відкриттям новим твій буде день,
І кожна мить бренітиме, як пісня.

Люби мету, ідею, ідеал, —
Для них креси і блискавки, і громи.
Не буде часу на твою печаль,
І сум для тебе стане невідомим.

Нещасний — хто закоханий в собі,
У кого сльози — грона винограду.
Що він нового може дати добі,
Коли собі не може дати ради?

Себе забути потрібно у труді,
Задивлено в ясні і кращі далі,
І щастя в груди ввійдеться тоді,
І витіснить усі твої печалі.

Люби в житті щось більше, ніж себе,
Щоб для жалів в душі не стало місця,
І відкриттям новим твій буде день,
І кожна мить бренітиме, мов пісня.

**

Коли любов, немов троянда, в'яне,
Коли любов згасає, як зоря,
То десь любов є інша, полум'яна,
З новим обличчям і новим ім'ям.

Коли життя надії всі розвіє,
Гірка печаль огорне серце знов,
То не любов була, а тільки мрія,
Тебе чека правдива десь любов.

Коли у осінь умирають квіти,
І жовте листя в'яне на путі,
Нову весну повинен ти зустріти,
Нову любов ти мусиш віднайти.

**
*

Людино, пам'ятай, що ти — зоря
Твої діла, думки, слова — проміння,
І їх життя щомиті повторя
Й передає в наступні покоління.

Ти пам'ятай: твої діла й слова
Творити можуть, будувати, нищить.
Там, де надій і мрій цвітінь цвіла,
Лишити можуть чорне пустирище.

Людино, вір в своє святе ім'я,
В своє призначення і неповторність.
І навіть і мільярд таких, як я,
Не вмістять твою любов і гордість.

На світі люди рівні є усі:
Вони усі післанцями є Бога.
Тому своє ти серце принеси
Тим, хто не мають в світі вже нікого.

Ти не чекай, що виконає хтось
Твоє важке, безкорисне завдання;
До нас щодня з'являється Христос,
Знедолений і хворий на вигнанні.

Людино, пам'ятай, що ти — зоря,
Яка веде крізь темряву і світить.
І навіть і мільярд таких, як я,
Твоїх завдань не зроблять в цьому світі.

**
*

Для тебе книжка — це папір,
А в ній чиєсь є хвилювання,
Чиїхсь думок вирує вир,
Пала вогнем чиєсь кохання.

І кожне слово в ній — вікно
У даль майбутню, невідому,
А те, що діялось давно,
Сія, живе, неначе промінь.

Свою хтось душу переклав
На мову мрій, на мову звуків,
Щоб ти її перелистав,
І досвід чийсь узяв у руки.

Чиїсь думки, чиїсь слова,
Але які до болю рідні!
В них далечінь ясна, нова,
А в ній і нашу долю видно.

Тому люблю я мудрість книг,
Які розрадять в горі й тузі,
І я не знаю кращих них,
Щиріших і вірніших друзів.

**
*

Ви дивуетесь, що вірші
Є нерівні — кращі й гірші
У одних цвіте глибінь,
В інших — тільки голубінь.

Гляньте на природи досвід,
Що мільярд створила досі
Різних профілів предивних,
Але більшість з них — **нерівних.**

І коли всміхнеться щастя,
Профіль-красень їй удасться
І тому на світі всі
Заздрим рідкісній красі.

**
*

Людина — це струмент музичний.
На ньому грає майстер-час.
Розлуки грають, грають стрічі
І пальці зради і образ.

А музика — це мрії й думи,
І сльози, й усмішки, й слова.
Із рис, кольорів, звуків, суму
У серці родяться діла.

Є люди Аолійські арфи,
Їх навіть вітерець торка.
Симфонію в них родить хмарка.
Кантату родить в них ріка.

Є люди, як скрипки, бентежні:
В їхній душі є злет і спад.
Їх радість — океан безмежний.
Їх розпач, наче в бурю сад.

Є люди просто, як ковадло,
Їх не торка ясна зоря,
Ні навіть сонечко принадне
Їм треба молот коваля.

Ковадло скрипці не до пари —
Для скрипки є потрібний бас,
А для кохання, щастя й чару
Потрібна ніжність кожний раз.

**
*

Грає вітер, грає буря
І сміється і рида,
Наче струни на бандурі,
Верб гілля перебира.

Мов смичком, ударить громом,
Аж засвітиться в очах.
Щось нове і невідоме
В наших зродиться серцях.

Грає доля гірше ката
Пазурями душу рве.
Мушиш жить, то і страждати,
Не страждає той, хто вмере.

Біль страждання — біль пекучий,
Сповідас: Ти живий!
Він того лише не муче,
Хто заснув в землі сирій.

Хай же грає долі буря
Дзвоном радощів і бід.
Як подібний ти бандурі,
Без пісень лежать не слід.

**
*

Не сумуй, що вже осінь надворі,
Й жовте листя вже вітер мете.
Вірю, вірю, що сонце засвітить
У розбите віконце твое.

Прийде час і розвіються хмари,
Зійде сонце для нас золоте.
Не сумуй, що вже осінь надворі,
Й вітер листя пожовкле мете.

**
*

Мене лякала смерти невідомість,
Таємне потойбічне небуття,
Але сказала непомильна совість:
Є безконечне й вічне є життя.

Вертається води співуча срібність.
Вона то дощ, то сніг, то чорний лід.
Можливо, маєм ми до вод подібність:
Шукати змінність в інших формах слід.

Приходять зими, весни, літо й осінь.
Чи не зміняється краплина часу ця,
Яка кольори й барви нам приносить
І вічною лишиться без кінця?

І смерть — це лиш повернення додому,
Звідкіль в цей світ ми вміли приплисти,
Щоб скинути стару зимову втому —
Весняно знов іскристо розцвісти.

**
*

Я шукала щастя по усій землі,
А воно лежало в мене на столі:
Крапелька чорнила, ручка і папір,
Черешневі зорі заглядали в двір.

Щастя, мое щастя, запашна зорінь!
Ти з мого страждання, ти з моїх терпінь.
Ти — уяви скрипка, ти — бажань жага,
Ти моя іскриста пісня дорога. .

Я шукала щастя в зоряних очах,
Але можна щастя в пісні зустрічати.
Я шукала щастя по усій землі,
А воно лежало в мене на столі.

**
*

Все життя перед тобою
Ще лежить, мов в квітах луг.
Не захмарений журбою
Твій надії виднокруг.

І доріг, стежок без ліку
У твоїм лежить житті.
Щастя соняшне, велике
Десь чекає на путі.

І багато стрінеш весен,
І багато стрінеш зим,
І багато діл чудесних
Подаруєш ти усім.

І любов десь недоторка
Кличе, марить, вигляда,
І твоя пряма дорога
У розспіваних садах.

Будеш, будеш ти любити
Перший раз в своїм житті
І зривать цілунків квіти
Полум'яні, запашні.

Все життя твоє, як казка,
Не сплямоване нічим,
І не бійся ти поразки,
Йди в блакитну далечінь!

**

Життя обіцяло багато чудес:
Багатство і славу, і гроші,
Та це тільки мрія з зазоряних плес,
А дійсність — колюча пороша.

Сказав колись перський незнаний мудрець:
Життя нам нічого невинне.
Воно не догодить мільярдам сердець,
Йому ти догоджуй, людино!

Та я все не можу йому догодить:
І мрії, і пляни всі трощить.
Не можу за величність серця купити
У нього ні щастя, ні грошей.

Я чисте сумління приношу у дар,
Шляхетність, правдивість, посвяту.
Воно усі скарби ці кидає в яр
І рве всі надії крилаті.

Чому ж я не знала цю таїну колись,
Що доля — страждання і муки?
Щоб легше було на тортури плестись
І смерті даватись у руки.

**

Ніхто мене так не любив,
Як рідна мила мама.
Вона мій біль, мої жалі
Скропила всі сльозами.

Коли мене забуде світ
І всі покинуть люди,
Сльозинка мами заблищить
І талісманом буде.

Ніхто мене так не жалів,
Не розумів з півслова,
А мама чула і без слів
Мою усю розмову.

**

Всіх людей ми міряем до себе,
Як людей стрічаєм ліпших нас,
То де треба навіть і не треба
Завдаем їм болю і образ.

І шукаем в них найгірші хиби,
Щоб до рівня нашого стягнуть.
Знаем, що ті люди більші риби
І до них не зможем досягнуть.

Ми повчаем їх на кожному кроці,
Як потрібно в цьому світі жить.
О, якби могли ми в власнім оці
Дровеняку цілу уловить.

І коли мене хтось ріже й коле,
Завдає докорами жалю,
Значить, він малий, душею кволий,
В нім нема шляхетного вогню.

І його гризе неповноцінність,
Що в житті він є не перший ас,
Мов за якір певного спасіння,
Завжди він чіпляється за нас.

**

Мрія може обдурити,
Бо вона малює квіти,
Дальні світлі береги,
Коли скрізь цвітуть сніги.

І, буває, серце, наче
Наречену, долю баче,
Але потім срібний сміх
Обертається у сніг...

Серце може обдурити,
Бо йому здаються квіти
Там, де зовсім їх нема,
Де хурделиться зима.

**
*

Сонце — цицька чарівниці
Всіх годує молоком:
І травинку, і пшеницю
Налива життя теплом.

Без любови гинуть діти:
Хирі, бідні, не ростуть,
Бо вони чутливі квіти
В сонця радості цвітуть.

Нас тому життя зігнуло
У підкову, у дугу,
Бо кохання десь заснуло,
Нас лишило у снігу.

Ми травинки при дорозі,
Треба крапельку тепла,
Щоб не вбили нас морози,
Щоб душа життям цвіла.

Бо без сонця гинуть мрії,
Попіл віра залиша.
Від любови — чародія
Розцвіла вогнем душа.

Без любови хирі діти
Пізно будуть говорять.
Ми також чутливі квіти,
Сонце щастя мусить грить.

**
*

Подружжя — не музей, де все спокійно й тихо,
Де щастя, наче в казці, зацвіта.
Життя пульсує горем, болем, лихом,
В нім зрада, біль і чорна самота.

Людини дві — це два світи окремі,
Які в один не можна із'єднать,
Тому, на світі — це старезна тема,
В подружжі людям суджено страждать.

З трагедій сплетено усе життя людини.
Христос є символ болю й каюття.
Життя частина — це життя родини,
Її трагічне є також буття.

Хто уявля родину — тиху пристань
Розчаруватись мусить гірко він:
Зникає все: настрої, чар і пристрасть,
Життя ж не мертво, а тече зі змін.

Щасливі ті, хто стріти вміють зміни,
Втрачати вміють і творити мир,
Себе уміють жертвувать родині.
Подружжя — це найбільш мистецький твір.

**
*

В полі жито колосисте
Де-не-де є пустоцвіт.
Пустоцвіт буває пісня
І людина пустоцвіт.
Є слова важкі, гарячі,
Правдою налиті вицертъ,
Але є сліпці незрячі:
Злоба, заздрість в них і смерть.

І кохань квітує досить
На розлогім лані літ.
Я пожну важке колосся,
А відсію пустоцвіт.

**

Йому сказали: Ваша карта бита,
Проживете ви місяць ачи ні.
І він рішив проїхатись по світі
Собі останні уприємнить дні.

Він взяв труну і різні препарати,
Бо їсти через рурочку лиш міг,
Але рішив так легко не вмирати,
Хоч він уже цілком звалився з ніг.

Як почали змінятися пейзажі,
Заграли хвили, вітерець майнув,
Почав наш хворий їсти борщ і кашу,
І про хворобу зовсім він забув.

Найкращий лікар — це веселий настрій,
Він надає надхнення, юних сил,
А туга — це найгірше є нещастя —
Це найстрашніша із усіх бациль.

Не завжди може користь бути від ліків,
Коли душа втрача надхнення лет.
Цілюща сила є у слів велика,
І лікарем від туги є поет.

**

Колись засну і більше не проснуся,
І буде сон солодкий, наче мед.
Хмаринки білі, наче білі гуси
Торкатимуть блакитний очерет.

Тому так жадібно я п'ю мінливі фарби
І відчуваю зраду, горе й біль.
Раз я жива — життя безмежно гарне,
Воно таке прекрасне, наче хміль.

Коли в сльозах бажаю я умерти,
То це з розпуки, тільки жартома.
Життя в мільйон разів є краще смерти,
Любови краще, слави і вина.

**
*

Матусенько рідна, матусенько мила,
Ну як же тебе не любить?
Твоє кожне слово, твоє кожне діло
Мій дух і життя веселить.

Коли мені тужно, коли в мене горе
І друзів навколо нема,
Ти завжди зі мною, матусенько — зоре,
Ти ніжна і добра одна.

Коли в мене ніжка болить чи голівка,
Ти нічку, голубко, не спиш.
Усе ти клопочеш, матусенько-рибко,
Крізь сльози мене веселиш.

Ти вчиш мене жити і Бога любити,
Любити цей світ і людей.
Твої усі мрії і думи, як квіти,
Ти все віддаєш для дітей.

Матусенько, глянь на оселі і села,
Садків водограй-зорецьвіт.
Твої це все діти створили веселі,
Яким дарувала ти світ.

Матусенько рідна, немає нікого
Добрішого в світі, ніж ти.
Показуєш нам ти до щастя дорогу —
Шляхи у життя золоті.

КАРПАТИ

Музика застигла у каміння,
Музика чийхсь думок і мрій.
Соняшне дзюрчить палахкотіння
І по лісі ходить чародій.

Наші мрії тут як слідопити
В пралісах блукають без стежок.
Таємниці тут з цілого світу,
Про які не писано книжок.

Тут казки влились в барвисту дійсність:
Тут є мавка, диво — лісовик,
І шепоче Довбуш співом листя,
Не блукав тут жаден чоловік.

І стоять Карпати — синя чаша,
З них спливає соняшна краса.
О, яка земля прекрасна наша:
Таємниці в ній і чудеса.

Хто не зна гуцульські полонини,
Де душа із Богом розмовля,
Той не зна своєї України:
Дивна казка наша є земля.

**
*

Хто сказав, що ми є мертві,
Що про нас не знає світ?
Наш народ, як міт безсмертний,
І незломний, як граніт.

Нас з історії не вирвать
Київ наш, немов зоря,
І Дніпро не вкинуть в прірву,
І не вбити кобзаря.

І якщо одна людина
Є із нашої землі,
Значить, є ще Україна
І даремні тут жалі!

Нас з історії не стерти,
Нас мільйони йде у крок.
Ми пройшли крізь мури смерти,
І Шевченко наш пророк.

**
*

Що людина варта без народу,
Як нема для духу джерела,
Як нема ні місця ні нагоди,
Щоб вона духово розцвіла?

Для людини тільки хліба мало
Треба щось для серця і душі,
Щоби серце блискавки кресало
В музиці, малярстві, у вірші.

Ні не можна тільки животіти,
Як сліпі, загублені кроти.
Треба серцем і душею жити,
І життя в борні перемогти.

Ти креси у серці племінь пісні,
Другові зітри його печаль.
Хай співає дум ясна барвистість
І дає нам силу і запал.

У громаді завжди веселіше,
У громаді меншає біда,
І стає відрадніше, тепліше,
Як нагрянуть люті холода.

Бо громада — це життєвий корінь,
А людина гілочка мала,
Це вона талантів креше зорі
Вчить творити величні діла.

З М І С Т

Напишу листа я без адреси	5
Моя стара любов ізнов воскресла	5
Тебе я потребую в щасті	6
Ти не думай, що я з порцеляни	6
Яке чуже життя іскристе	7
Коли в тебе гарний настрій	7
Мадонна	8
Чому ти сумуєш, вишенько красна	9
Кожна клітка є в'язниця	9
Блакитна стежка близько	10
Коли співає серце	11
Ти прекрасний, я не спорю	11
Любити краще без надії	12
О, ні, любови не створити	12
Ми будемо душею юні	13
Весна	14
Люблю, як світло люблять квіти	15
Тут інакше розмовляють зорі	15
Мово ти моя співуча	16
Коли ми в дальню йшли дорогу	17
Баштан	18
Де, скажіть, є кращий край на світі	19
Ти п'єш вино із золотого жбана	20
Картина Пікассо	20
Не знаю я, в яку країну	21
Це не риба — просто щастя	21
Я часто стрічала у місті	22
Як ти українець, то де б ти не був	23
Відспівало літо пісню солов'їну	24
Годинник є химерний птах	24
Вітре, ти мені заграй	25
Обважніли крила — пада білий пух	26

Коли мрії розвіються листям	26
Ми щастя малюем весняно	27
Перший сніг і перший іней	27
Зима все зачаровує	28
Скеля	29
Колючки троянда має кожна	30
Хай живе вже краще мрія	30
Полюблю зелене море	31
Любов могутню має силу	32
Даремно уяву чиюсь полонить	32
Дороги до щастя тернисті	33
Щастя — зірка на воді	33
Ти мені дав подарунок	34
В воду місяця дивлюся	34
Кажуть, є на світі чари	35
Гайок, немов зелене стадо	35
Не страшно вмирать за свободу	36
Від сьогодні, від сьогодні	37
У кожній казці є кінець	37
Ви варвари, — сказав нам гордий вікінг	38
О, якби ми вродились остров'яни	38
Навіщо турбуюсь про гроші	39
Як мусить бути — знає Бог	39
Млин, неначе серце б'ється	40
Земля і сонце у подружжі	40
Океан, немов колиска	41
У мріях прекрасна є завжди Україна	42
Твої очі, як море, зелені	43
Не хвалися, дівчино, красою	43
Коли щастя сиплеться, мов з рогу	44
Нехай кохання наше буде таїна	45
Чи не чудо, чи не диво	45
Маленький жолудь батьком є лісів	46
Степ, як плахта, весь розшитий	46
У кісточці життя дрімає парость	47
Наші хиби — це для інших люстро	47
Не розлучить розлуки нас море	48

Я стріч боюсь, бо в них живе розлука	48
Їх не спиняє навіть ніч похмура	49
Хати жовтостріхі білими грибами	49
У своїй душі-криниці	50
Не засипати серця зірками	50
Люби в житті щось більше, ніж себе	51
Коли любов, немов троянда в'яне	51
Людино, пам'ятай, що ти — зоря	52
Для тебе книжка — це папір	53
Ви дивуєтесь, що вірші	53
Людина — це струмент музичний	54
Грає вітер, грає буря	55
Не сумуй, що вже осінь надворі	55
Мене лякала смерти невідомість	56
Я шукала щастя по усій землі	56
Все життя перед тобою	57
Життя обіцяло багато чудес	58
Ніхто мене так не любив	58
Всіх людей ми міряєм до себе	59
Мрія може обдурити	59
Сонце — цицька чарівниці	60
Подружжя — не музей	61
В полі жито колосисте	61
Йому сказали: Ваша карта бита	62
Колись засну і більше не проснуся	62
Матусенько рідна, матусенько мила	63
Карпати	64
Хто сказав, що ми є мертві	64
Що людина варта без народу	65

